

ТЕМА 3
ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ
ПРАВОПОРУШЕННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ І ЗДОРОВ'Я
НАСЕЛЕННЯ, ЖИТЛОВИХ ПРАВ ГРОМАДЯН, ЖИТЛОВО-
КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА БЛАГОУСТРОЮ

ПЛАН:

- 1. Порядок реагування на правопорушення в галузі охорони праці і здоров'я населення**
- 2. Алгоритм дій поліцейського у разі виявлення правопорушень у сфері житлових прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою**

1. Порядок реагування на правопорушення в галузі охорони праці і здоров'я населення

Незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах.

Ухилення особи, хворої на наркоманію, від медичного огляду на наявність наркотичного сп'яніння. Порушення встановлених законодавством вимог щодо заняття народною медициною .

Особливості кваліфікації та оформлення матеріалів за даними адміністративними правопорушеннями.

Стаття 44 КУпАП. Незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах

Незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах -

тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Стаття/ частина	Об'єктивна сторона (протиправне діяння)	Санкції (види стягнень)	Орган, що уповноважений розглядати справу (ст.ст.118-222 КУпАП)	Строки розгляду справи (ст.277 КУпАП)	Відповід альність неповно- літніх (ст.13 КУпАП)	Відповід альність військово службовц ів (ст.15 КУпАП)
Ч.1	Незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих	Штраф від 25 до 50 н.м.д.г. або громадські роботи на строк від 20 до 60 годин, або	Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді) (ст. 221	Протягом доби	На загальних підставах	За дисциплінарним статутом

	розмірах	адміністративний арешт на строк до 15 діб.	КУпАП) Національна поліція (ст. 222 КУпАП)			
--	----------	--	---	--	--	--

Стаття 44 КУпАП встановлює відповідальність за незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах.

Об'єктивна сторона (протиправне діяння):

ч. 1 ст. 44 КУпАП- незаконні: виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин **без мети збуту в невеликих розмірах.**

Орган, що уповноважений розглядати справу (ст.ст.118-222 КУпАП): районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді), працівники органів і підрозділів Національної поліції, які мають спеціальні звання, відповідно до покладених на них повноважень (ч. 2 статті 222 КУпАП).

Строки розгляду справи (ст.277 КУпАП): протягом доби.

Відповідальність неповнолітніх (ст.13): на загальних підставах.

Відповідальність військовослужбовців (ст.15): за дисциплінарним статутом.

ч. 2 ст. 44 КУпАП - особа, що добровільно здала наркотичні засоби або психотропні речовини, які були у неї в невеликих розмірах і які вона виробила, виготовила, придбала, зберігала, перевозила, пересилала без мети збуту, звільняється від адміністративної відповідальності за дії, передбачені цією статтею.

У разі виявлення правопорушення передбаченого статтею 44 КУпАП поліцейський під час кваліфікації повинен враховувати **відсутність мети збуту** та можливість звільнення особи від відповідальності за частиною 2 цієї ж статті: **особа, що добровільно здала наркотичні засоби або психотропні речовини, які були у неї в невеликих розмірах і які вона виробила, виготовила, придбала, зберігала, перевозила, пересилала без мети збуту, звільняється від адміністративної відповідальності за дії, передбачені цією статтею.**

Частина 2 статті 44 КУпАП застосовується виключно тоді, коли особа самостійно та добровільно повідомляє про наявність в неї наркотичних засобів в невеликих розмірах, без вимоги видати зазначенні речовини або застосування поліцейськими примусу. Наприклад, при зверненні поліцейського до громадянина на предмет наявності заборонених предметів тощо.

ВАЖЛИВО!!! При добровільній видачі наркотичних засобів (ч. 2 ст. 44 КУпАП), у будь-якому разі, складається протокол про адміністративне правопорушення за ч. 1 ст. 44 КУпАП. До нього долучаються пояснення особи та рапорт поліцейського про добровільну видачу наркотичних засобів. Протокол та інші матеріали справи передаються до уповноваженого органу для подальшого розгляду та винесення постанови по справі.

Примітка. Невеликий розмір наркотичних засобів та психотропних речовин визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу. (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267).

Загалом, адміністративне правопорушення за статтею 44 КУпАП посягає на суспільні відносини у сфері обігу наркотичних засобів і психотропних

речовин (безпосередній об'єкт) та здоров'я населення (родовий об'єкт). Такі суспільні відносини регулюються законом України від 15.02.1995 "Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів" та 15.02.1995 "Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними".

В редакції зазначених Законів України, **до наркотиків** відносимо наркотичні засоби, включені до Переліку речовини природного чи синтетичного походження, препарати, рослини, які становлять небезпеку для здоров'я населення у разі зловживання ними; **до психотропних речовин** - включені до Переліку речовини природного чи синтетичного походження, препарати, природні матеріали, які здатні викликати стан залежності та справляти депресивний або стимулюючий вплив на центральну нервову систему або викликати порушення сприйняття, або емоцій, або мислення, або поведінки і становлять небезпеку для здоров'я населення у разі зловживання ними.

Виробництво наркотичних засобів та (або) психотропних речовин становлять усі дії, пов'язані з серійним одержанням наркотичних засобів та (або) психотропних речовин із хімічних речовин та (або) рослин.

Придбання (тобто отримання різними шляхами певною особою у власність) та здійснення інших операцій із психотропними речовинами та наркотичними засобами регулюються відповідними статтями Закону України "Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів". Громадяни мають право придбавати наркотичні засоби або психотропні речовини, включені до нормативно затвердженого Переліку, лише за рецептом лікаря.

Зберігання - це фактичне володіння наркотичними засобами, психотропними речовинами, їх перебування у певному місці.

Перевезення - це переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів з однієї території до іншої в межах України.

Пересилання здійснюється шляхом відправки наркотичних засобів, психотропних речовин за допомогою пошти, багажем, якою-небудь людиною, іншим шляхом. В Україні пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів у поштових (у тому числі міжнародних) відправленнях забороняється (ст. 12 Закону України "Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів").

Зазначені дії, що становлять об'єктивну сторону правопорушення, тягнуть за собою відповідальність у випадку, коли вони здійснюються незаконно, тобто з порушенням вимог, встановлених законодавством.

"Список особливо небезпечних наркотичних засобів, обіг яких заборонено", та "Список особливо небезпечних психотропних речовин, обіг яких заборонено" затверджені постановою КМ України від 06.05 2000 № 770.

Розміри наркотичних засобів визначені на підставі існуючої практики боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів та з урахуванням існуючої міжнародної практики, що базується на визначеній добовій дозі (definite daily dose) (далі - ВДД) за даними Міжнародного комітету з контролю за наркотиками ООН. До невеликих розмірів віднесені ті, що не перевищують 10 ВВД.

Розміри невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу визначені в Таблицях невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу, затверджених наказом МОЗ України від 01.08.2000 № 188 (в ред. 01.04.2018 р.).

ВАЖЛИВО!!! Корисно знати, що наркотичні засоби заборонені, як об'єкт права власності, відповідно до п. 4 Додатку № 1 до Постанови Верховної Ради України "Про право власності на окремі види майна" № 2471-ХІІ від 17.06.1992.

Для прикладу, сьогодні серед споживачів наркотичних засобів набув популярності *канабіс* (цілі або різного ступеня подрібнення будь-які частини рослини роду коноплі або їх суміш, за винятком власне дозрілого насіння, незалежно від того, піддавались вони екстракції, деструкції, гниттю чи враженню пліснявою (невеликий розмір до 5 г.); макова солома аналогічно (до 50 г.); героїн (до 0,005); кокаїн до 0,02 г, морфін до 0,03; трамадол – до 0,5 г.); опій - сік снотворного маку, що згорнувся, у тому числі медичний, який містить хоча б один наркотичний алкалоїд або їх суміш (у тому числі за наявності інших речовин (до 0,1 г).

Щодо психотропних речовин, що найбільш розповсюджені серед споживачів, амфетамін - невеликий розмір становить до 0,15 г; барбітал до 5 г, глютетимід до 2,5; діазепам до 0,1; медазепам до 0,2; метамфетамін до 0,15; оксазепам до 0,5; феназепам до 0,01; фенобарбітал до 1,0.

Отже, **предметом вчинення адміністративного правопорушення** за ч.1 ст.44 є включені в таблицю наркотичні засоби, психотропні речовини, що на сьогодні знаходяться в Україні в незаконному обігу. Якщо вага визначеної добової дози становить показник, що відповідає в таблиці великим та особливим великим розмірам, *особа, яка вчинила дані дії, підлягає не адміністративній відповідальності, а кримінальній (ч. 1. ст. 309 Кримінального кодексу України).*

Суб'єкт правопорушення: загальний, тобто осудна особа, яка досягла 16 років.

Суб'єктивна сторона: прямий умисел. Важливим є встановлення в особи відсутності мети збуту зазначених речовин.

Поліцейським **під час виявлення та документування** правопорушення за ст. 44 КУпАП, слід пам'ятати про можливість застосування ст. 32 Закону України "Про Національну поліцію".

Якщо в особи є наркотичні засоби та інші речі, обіг яких обмежений або заборонений, або для зберігання, використання чи перевезення яких потрібен дозвіл, якщо встановити такі права іншим чином неможливо, поліція може застосовувати такі превентивні заходи, як:

- перевірку документів особи, під час якої поліцейський має право вимагати в особи пред'явлення нею документів, що посвідчують особу, та/або документів, що підтверджують відповідне право особи, у таких випадках (ст. 32 Закону України "Про Національну поліцію");

- опитування особи, якщо існує достатньо підстав вважати, що вона володіє інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень. При цьому, для опитування поліцейський може запросити особу до поліцейського приміщення (ст. 33 Закону України "Про Національну поліцію");

- поверхневу перевірку особи шляхом здійснення поліцейським візуального огляду особи, проведенням по поверхні вбрання особи рукою (здійснюється поліцейським відповідної статі (у невідкладних випадках - будь-яким поліцейським лише з використанням спеціального приладу або засобу), спеціальним приладом або засобом (ст. 34 Закону), а також поверхневу перевірку речі або транспортного засобу шляхом візуального огляду речі та/або транспортного засобу або візуального огляду салону та багажника транспортного засобу (має право вимагати відкрити кришку багажника та/або двері салону).

Для застосування вищевказаних превентивних заходів поліцейським **має існувати достатньо підстав** вважати, що особа має при собі річ, обіг якої заборонено чи обмежено або яка становить загрозу життю чи здоров'ю такої особи або інших осіб. Під час поверхневої перевірки речі або транспортного засобу **особа повинна добровільно показати поліцейському** вміст особистих речей чи транспортного засобу.

При виявленні в ході поверхневої перевірки будь-яких слідів правопорушення поліцейський доповідає оперативному черговому та забезпечує їх схоронність (охорону

місця події) до прибуття слідчо-оперативної групи, яка буде здійснювати огляд відповідно до вимог ст. 237 Кримінального процесуального кодексу України.

Щодо підстав та порядку адміністративного затримання, то стаття 37 Закону України "Про Національну поліцію" щодо обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю, уповноважує поліцію затримувати особу на підставах, у порядку та на строки, визначені Конституцією України, Кримінальним процесуальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення, із негайним повідомленням відповідального поліцейського в підрозділі поліції за допомогою технічних засобів про кожне застосування поліцейського заходу.

При цьому, щодо осіб, які порушили правила обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, ст. 263 КУпАП дозволяє для встановлення особи, проведення медичного огляду, з'ясування обставин придбання вилучених наркотичних засобів і психотропних речовин та їх дослідження застосовувати адміністративне затримання на строк на строк **до 3-х діб з повідомленням про це письмово прокурора протягом 24-х годин** з моменту затримання, проводити особистий огляд, огляд речей та їх вилучення.

При проведенні **особистого огляду** поліцейському слід звернути увагу на стан та поведінку особи. Про факти немедичного вживання наркотичних засобів, психотропних речовин свідчать два типових варіанти стану наркотичного сп'яніння. У першому випадку в поведінці осіб спостерігається *емоційна загальмованість*, труднощі при спілкуванні, нерозбірливість мови, сповільненість рухів, порушення їх координації, рівноваги, ходи. У другому випадку спостерігається *збудження нервової системи*, яке проявляється в розмашистих, погано координованих рухах, надмірній активності, метушливості, відсутності концентрації уваги, прискоренні мови, надмірною веселістю та смішливістю, раптовим безпричинним сміхом. *Фізіологічними проявами наркотичного сп'яніння є* частота пульсу (надмірне уповільнення або прискорення), блідість або почервоніння шкірних покривів, посилене слиновиділення або сп'янілий часто облизує пересохлі губи, голос сідає, очі стають каламутними, білки червоніють, гарячково блищать, зіниці неприродно збільшуються.

При **огляді речей** слід звернути увагу, що наркотичні засоби можуть приховуватися у батарейках кишенькового ліхтаря, запальничці, пачці з-під цигарок, упаковці з-під ліків, фотоплівок, цукерок, в продуктах харчування, які зазвичай служать в якості "пересувного укриття" при перенесенні або транспортування наркотичних засобів.

Особа, яка знаходиться в стані наркотичного сп'яніння або яка спожила наркотичний засіб або психотропну речовину без призначення лікаря, направляється на медичний огляд в спеціалізований заклад охорони здоров'я.

Вилучена речовина для дослідження направляється в експертно-криміналістичний підрозділ. Матеріали адміністративної справи направляються в суд для розгляду.

ВАЖЛИВО!!! Необхідно звернути увагу, що справи за ч. 1 ст. 44 КУпАП мають подвійну компетенцію щодо їх розгляду: суд (ст. 221 КУпАП) та поліцейський (ст. 222 КУпАП). Тому не обов'язково передавати справи на розгляд до суду, поліцейський, має всі повноваження розглянути її самостійно. При цьому, слід враховувати, що при розгляді справи, поліцейський обмежений у застосуванні стягнення за дане правопорушення (виключно штраф), тому доречніше буде направляти такі справи для розгляду до суду.

У разі затримання осіб, що проходять безперервне лікування препаратами замісної підтримувальної терапії (ЗПТ) та поміщення їх в ІТТ, слід виконати вимоги Наказу МОЗ, МВС, Мінюсту, Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156 "Про затвердження Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я,

ОВС, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії".

Стаття 44-1 КУпАП. Ухилення від медичного огляду чи медичного обстеження

Ухилення особи, хворої на наркоманію, від медичного огляду на наявність наркотичного сп'яніння – тягне за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти п'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Ухилення особи, яка зловживає наркотичними засобами або психотропними речовинами, від медичного обстеження - тягне за собою накладення штрафу від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Об'єкт: встановлений порядок проходження медичного огляду чи медичного обстеження особами, які вживають наркотики та психотропні речовини у немедичних цілях, а також здоров'я населення.

Порядок проходження медичного огляду та медичного обстеження встановлюється Законом України "Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними" від 15.02.1995 р.

Об'єктивна сторона виражається в:

1) ухиленні особи, хворої на наркоманію, від медичного огляду на наявність наркотичного сп'яніння. Наркоманія – хворобливий психічний стан, зумовлений хронічною інтоксикацією внаслідок зловживання наркотичними засобами, що віднесені до таких конвенціями ООН чи Комітетом з контролю за наркотиками при Міністерстві охорони здоров'я України, і який характеризується психічною або фізичною залежністю від них.

Особа, відносно якої до закладів охорони здоров'я, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу Національної поліції надійшла інформація від установ, підприємств, організацій, засобів масової інформації або окремих громадян про те, що вона незаконно вживає наркотичні засоби або психотропні речовини чи перебуває у стані наркотичного сп'яніння, підлягає медичному огляду (ці зміни були внесені в 2015 році).

Факт незаконного вживання наркотичних засобів або психотропних речовин встановлюється на підставі показань свідків, наявності ознак наркотичного сп'яніння, результатів медичного огляду, а також тестів на вміст наркотичного засобу або психотропної речовини в організмі особи. Медичний огляд на наявність стану сп'яніння може проводити лише лікар, на якого покладено такі обов'язки, а діагноз "наркоманія" встановлюється лікарсько-консультаційною комісією.

Медичний огляд проводиться за направленням поліцейських, а медичне обстеження - за направленням лікаря-нарколога. Особа, яка ухиляється від медичного огляду чи медичного обстеження, підлягає приводу до наркологічного закладу органом Національної поліції (ці зміни були внесені в 2015 році).

2) ухиленні особи, яка зловживає наркотичними засобами або психотропними речовинами, від медичного обстеження.

Зловживання наркотичними засобами або психотропними речовинами – це умисне систематичне незаконне вживання наркотичних засобів або психотропних речовин.

На підставі заяв, повідомлень про правопорушення, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин чи прекурсорів, або за наявності про це іншої достовірної інформації компетентних органів може бути здійснено огляд транспортного засобу, вантажу, що в ньому знаходиться, особистих речей водія і пасажирів. Право на це мають поліцейські та посадові особи Служби безпеки України. У разі виявлення речовин,

які викликають підозру як такі, що належать до наркотичних, психотропних або прекурсорів і потребують подальшого дослідження, а також наявності у водія чи пасажирів ознак наркотичного сп'яніння транспорт і зазначені особи можуть бути доставлені в орган Національної поліції для з'ясування необхідних обставин.

Суб'єкт спеціальний: ч. 1 цієї статті – особи, що хворі на наркоманію; ч. 2 цієї статті – особи, які зловживають наркотичними засобами або психотропними речовинами.

Суб'єктивна сторона: прямий умисел. До того ж метою здійснення таких дій є приховування незаконного вживання наркотиків або психотропних речовин.

Протокол за правопорушення, передбачене ст.44-1 КУпАП складають посадові особи органів Національної поліції, а розглядають справи – суди (судді) протягом доби. Також відповідно до ст. 222 КУпАП органи Національної поліції наділені компетенцією щодо розгляду справ про адміністративне правопорушення за вказаною статтею.

Стаття 106-1 КУпАП. Невжиття заходів щодо забезпечення охорони посівів снотворного маку чи конопель, місць їх зберігання та переробки

Невжиття заходів щодо забезпечення встановленого режиму охорони посівів снотворного маку чи конопель, місць зберігання і переробки врожаю цих культур, а так само невиконання заходів щодо знищення післяжнивних залишків чи відходів виробництва, що містять наркотичні речовини, - тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від тридцяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невиконання землекористувачами або землевласниками на закріплених за ними земельних ділянках заходів щодо знищення дикорослих конопель чи снотворного маку - тягне за собою накладення штрафу на громадян від десяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на посадових осіб - від тридцяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Об'єктом даного адміністративного проступку є суспільні відносини у сфері охорони сільськогосподарських посівів.

Об'єктивна сторона правопорушення виражається у таких формах:

1) невиконання заходів щодо забезпечення встановленого режиму охорони посівів снотворного маку чи конопель, місць зберігання і переробки врожаю цих культур, а так само невиконання заходів щодо знищення післяжнивних залишків чи відходів виробництва, що містять наркотичні речовини;

2) невиконання землекористувачами або землевласниками на закріплених за ними земельних ділянках заходів щодо знищення дикорослих конопель чи снотворного маку.

Обидва склади - формальні.

Суб'єкт адміністративного проступку - посадові особи (ч. 1 цієї статті), громадяни і посадові особи (ч. 2 цієї статті).

Суб'єктивна сторона правопорушення визначається ставленням до наслідків і характеризується наявністю вини у формі **умислу** чи **необережності**.

Протокол за правопорушення, передбачене ч.1 ст.106-1 складають посадові особи органів Національної поліції та посадові особи, уповноважені на те виконавчими комітетами сільських, селищних, міських рад, а розглядають справи: за ч.1 ст.106-1 КУпАП – суди (судді); за ч.2 ст. 106-1 КУпАП – Органи Національної поліції.

Стаття 106-2 КУпАП. Незаконний посів або незаконне вирощування снотворного маку чи конопель

Незаконний посів або незаконне вирощування снотворного маку в кількості до ста рослин чи конопель у кількості до десяти рослин -

тягнуть за собою накладення штрафу від вісімнадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно вирощуваних наркотиковмісних рослин.

Об'єктом даного адміністративного проступку є суспільні відносини у сфері охорони здоров'я населення та обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів (Закон України від 15 лютого 1995 року "Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів").

Об'єктивна сторона правопорушення виражається у незаконному посіві або незаконному вирощуванні снотворного маку чи конопель. Кваліфікуючою ознакою даного правопорушення виступає кількість вирощуваної рослини. Так, адміністративна відповідальність настає за вирощування до ста рослин снотворного маку та до десяти рослин конопель.

Склад правопорушення – формальний.

Відповідно до ст. 7 Закону України "Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів" діяльність, пов'язана з культивуванням та (або) використанням чи реалізацією рослин, включених до списку № 3 таблиці 1 Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, з метою виробництва та (або) виготовлення наркотичних засобів і психотропних речовин здійснюється підприємствами державної та комунальної власності тільки за наявності у них ліцензій на здійснення відповідних видів діяльності.

Суб'єктом правопорушення є фізична осудна особа, яка досягла 16-річного віку (загальний суб'єкт).

Суб'єктивна сторона правопорушення визначається ставленням до наслідків і характеризується наявністю вини у формі прямого чи не прямого умислу.

Протоколи про це правопорушення складають поліцейські Національної поліції України.

Згідно статті 277 КУпАП справа про адміністративне правопорушення за незаконний посів або незаконне вирощування снотворного маку чи конопель розглядається судом (ст. 221 КУпАП) протягом доби.

Стаття 46-2 КУпАП. Порухнення встановлених законодавством вимог щодо заняття народною медициною (цілительством)

Порухнення встановлених законодавством вимог щодо заняття народною медициною (цілительством) - тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Об'єктом даного адміністративного проступку є суспільні відносини у сфері охорони здоров'я людини. Такі відносини регулюються Законом України від 19 листопада 1992 року "Основи законодавства України про охорону здоров'я".

Об'єктивна сторона правопорушення виражається у порушенні встановлених законодавством вимог щодо заняття народною медициною (цілительством).

Суб'єктом правопорушення є фізичні осудні особи, які досягли 18-річного віку (фізичні особи – підприємці).

Суб'єктивна сторона правопорушення визначається ставленням до наслідків і характеризується наявністю вини у формі прямого чи не прямого умислу.

Право на зайняття народною медициною (цілительством) визначається статтею 74-1 ЗУ "Основи законодавства України про охорону здоров'я" від 19.11.1992 р.

Народна медицина (цілительство) - методи оздоровлення, профілактики, діагностики і лікування, що ґрунтуються на досвіді багатьох поколінь людей, усталені в народних традиціях і не потребують державної реєстрації.

Особи, які не мають спеціальної медичної освіти, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи - підприємці та отримали спеціальний дозвіл на зайняття народною медициною (цілительством), виданий центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, мають право на зайняття народною медициною (цілительством).

Кваліфікаційні вимоги до фізичних осіб - підприємців, які займаються народною медициною (цілительством), та умови зайняття народною медициною (цілительством) встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Порядок видачі спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілительством), перелік документів, необхідних для його одержання, та порядок анулювання спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілительством) встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Строк дії спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілительством) становить *п'ять років*.

Рішення про видачу або відмову у видачі спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілительством) приймається протягом тридцяти робочих днів з дня надання документів.

За видачу спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілительством), його дублікату та переоформлення справляється плата, розмір якої встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Державний нагляд (контроль) за виконанням фізичними особами - підприємцями умов зайняття народною медициною (цілительством) здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я шляхом проведення планових або позапланових перевірок відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

Підставою для відмови у видачі спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілительством) є:

- недостовірність відомостей у документах, поданих для отримання спеціального дозволу;
- невідповідність заявника кваліфікаційним вимогам для зайняття народною медициною (цілительством) згідно з поданими документами.

Підставою для переоформлення спеціального дозволу є зміна місцезнаходження фізичної особи - підприємця або місця зайняття народною медициною (цілительством).

Підставою для анулювання спеціального дозволу на зайняття народною медициною (цілительством) є:

- заява цілителя про анулювання спеціального дозволу;
- припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця;
- повторне порушення цілителем умов для зайняття народною медициною (цілительством);
- виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих для отримання спеціального дозволу;
- встановлення факту передачі спеціального дозволу іншій особі для зайняття народною медициною (цілительством);
- невиконання розпорядження про усунення порушень умов для зайняття народною медициною (цілительством);
- неможливість цілителя забезпечити дотримання умов для зайняття народною медициною (цілительством);
- відмова цілителя у проведенні перевірки дотримання умов для зайняття народною медициною (цілительством);
- смерть фізичної особи - підприємця.

Зайняття народною медициною (цілительством) з порушенням встановлених законодавством вимог тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Забороняється здійснення цілительства з використанням засобів масової інформації.

Протоколи про це правопорушення складають поліцейські Національної поліції та/або посадові особи органів охорони здоров'я.

Згідно статті 277 КУпАП справа про адміністративне правопорушення за порушення встановлених законодавством вимог щодо заняття народною медициною (цілительством) **розглядається судом** (ст. 221 КУпАП) у п'ятнадцятиденний строк.

2. Алгоритм дій поліцейського у разі виявлення правопорушень у сфері житлових прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою

Поліцейські згідно ст. 255 КУпАП наділені повноваженнями щодо складання протоколів у справах про адміністративні правопорушення **в галузі житлових прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою, які передбачені статтями 151, 152 та 154 КУпАП.**

Відповідно ст. 222 КУпАП поліцейські розглядають справи про адміністративні правопорушення *передбачені статтею 151 КУпАП.*

Відповідно ст. 218 КУпАП справи про адміністративні правопорушення *передбачені статтею 151 КУпАП можуть розглядатися адміністративними комісіями.*

Справи про адміністративні правопорушення за ст. 152 КУпАП, частиною першою статті 154 КУпАП розглядають адміністративні комісії (ст. 218 КУпАП).

Справи про адміністративні правопорушення за ст. 152 КУпАП можуть розглядати виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад (ст. 219 КУпАП).

Справи про адміністративні правопорушення за частиною першою статті 154 КУпАП розглядають адміністративні комісії при виконавчих органах міських рад (ст. 218 КУпАП).

Справи про адміністративні правопорушення за частиною другою статті 154 КУпАП розглядають районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді) (ст. 221 КУпАП).

Поліцейські повинні орієнтуватися у складах зазначених правопорушень та вірно здійснювати їх кваліфікацію.

Стаття 151 КУпАП. Самоправне зайняття жилого приміщення

Самоправне зайняття жилого приміщення у будинках державного або громадського житлового фонду чи фонду житлово-будівельних кооперативів - тягне за собою накладення штрафу від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Об'єктом цього правопорушення є суспільні відносини у сфері захисту житлових прав громадян.

Об'єктивна сторона правопорушення, передбаченого коментованою статтею, полягає у самоправному зайнятті жилого приміщення у будинках державного або громадського житлового фонду чи фонду житлово-будівельних кооперативів.

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини у формі прямого умислу.

Суб'єктом правопорушення можуть бути як посадові особи, так і громадяни.

Наступною статтею, яка підвідомча Національній поліції, в частині складання протоколу про адміністративне правопорушення, є стаття 152 КУпАП, що передбачає відповідальність за порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів.

Стаття 152 КУпАП. Порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів

Порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів -

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від двадцяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності - від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття/ частина	Об'єктивна сторона (протиправне діяння)	Санкції (види стягнень)	Орган, що уповноважений розглядати справу (ст.ст.118-222 КУпАП)	Строки розгляду справи (ст.277 КУпАП)	Відповід альність неповно- літніх (ст.13 КУпАП)	Відповід альність військово службовц ів (ст.15 КУпАП)
Одна частина	Порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів	Штраф на громадян від 20 до 80 н.м.д.г., Штраф на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності - від 50 до 100 н.м.д.г.	Адміністратив ні комісії (ст. 218 КУпАП)	Протягом 15 діб	Заходи ст. 24-1 КУпАП	За дисциплін арним статутом

Правові, економічні, екологічні, соціальні та організаційні засади благоустрою населених пунктів, створення умов, сприятливих для життєдіяльності людини визначені у Законі України від 06 вересня 2005 року "Про благоустрій населених пунктів".

Суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, органи самоорганізації населення, громадяни.

Благоустрій здійснюється в обов'язковому порядку на всій території населеного пункту (села, селища, міста).

Об'єкти благоустрою населених пунктів (стаття 13 ЗУ "Про благоустрій населених пунктів"):

- 1) території загального користування:
 - а) парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики;
 - б) пам'ятки культурної та історичної спадщини;
 - в) майдани, площі, бульвари, проспекти;
 - г) вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки;
 - д) пляжі;
 - е) кладовища;
 - ж) інші території загального користування;
- 2) прибудинкові території;
- 3) території будівель та споруд інженерного захисту територій;
- 4) території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території на умовах договору.

На об'єктах благоустрою забороняється:

- 1) виконувати роботи без дозволу в разі, якщо обов'язковість його отримання передбачена законом;
- 2) самовільно влаштовувати городи, створювати, пошкоджувати або знищувати газони, самовільно висаджувати та знищувати дерева, кущі тощо;

- 3) вивозити і звалювати в не відведених для цього місцях відходи, траву, гілки, деревину, листя, сніг;
- 4) складувати будівельні матеріали, конструкції, обладнання за межами будівельних майданчиків;
- 5) самовільно встановлювати об'єкти зовнішньої реклами, торговельні лотки, павільйони, кіоски тощо;
- 6) встановлювати технічні засоби регулювання дорожнього руху без погодження з відповідними органами Національної поліції;
- 7) влаштовувати стоянки суден, катерів, інших моторних плавучих засобів у межах територій пляжів;
- 8) випасати худобу, вигулювати та дресирувати тварин у не відведених для цього місцях;
- 9) здійснювати ремонт, обслуговування та миття транспортних засобів, машин, механізмів у не відведених для цього місцях (крім випадків проведення негайного ремонту при аварійній зупинці).

Громадяни у сфері благоустрою населених пунктів мають право:

- 1) користуватись об'єктами благоустрою населених пунктів;
- 2) брати участь в обговоренні правил та проєктів благоустрою території населених пунктів;
- 3) вносити на розгляд місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій пропозиції з питань благоустрою населених пунктів;
- 4) отримувати в установленому законом порядку повну та достовірну інформацію про затвердження правил благоустрою території населеного пункту та внесення до них змін, а також роз'яснення їх змісту;
- 5) брати участь у здійсненні заходів з благоустрою населених пунктів, озелененні та утриманні в належному стані садиб, дворів, парків, площ, вулиць, кладовищ, братських могил, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, ремонті шляхів і тротуарів, інших об'єктів благоустрою;
- 6) вимагати негайного виконання робіт з благоустрою населених пунктів у разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоду життю, здоров'ю або майну громадян;
- 7) звертатись до суду з позовом про відшкодування шкоди, заподіяної майну чи здоров'ю громадян унаслідок дій чи бездіяльності балансоутримувачів об'єктів благоустрою.

Громадяни у сфері благоустрою населених пунктів зобов'язані:

- 1) утримувати в належному стані об'єкти благоустрою (їх частини), що перебувають у їх власності або користуванні, а також визначену правилами благоустрою території населеного пункту прилеглу до цих об'єктів територію;
- 2) дотримуватися правил благоустрою території населених пунктів;
- 3) не порушувати права і законні інтереси інших суб'єктів благоустрою населених пунктів;
- 4) відшкодовувати в установленому порядку збитки, завдані порушенням законодавства з питань благоустрою населених пунктів;
- 5) допускати на об'єкти благоустрою, що перебувають у їх власності або користуванні, аварійно-рятувальні та інші служби для здійснення заходів щодо запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Крім того, сільські, селищні, міські ради мають повноваження щодо затвердження правил благоустрою відповідних населених пунктів. Порушення даних правил також тягнуть за собою відповідальність за ст. 152 КУпАП.

ВАЖЛИВО!!! Слід звернути увагу, що в протоколі про адміністративне правопорушення за ст. 152 КУпАП, необхідно обов'язково зазначати відповідний пункт Правил благоустрою населеного пункту, вимоги якого порушено протиправними діями особи.

Об'єктом цього правопорушення є *суспільні відносини у сфері громадського благоустрою.*

Об'єктивна сторона правопорушення, передбаченого цією статтею, полягає у порушенні правил благоустрою територій міст та інших населених пунктів, а також недодержанні правил щодо забезпечення чистоти і порядку в містах та інших населених пунктах.

ВАЖЛИВО!!! Розповсюдженими протиправними діями за ст. 152 КУпАП є викидання сміття, забруднення сміттям дворів, вулиць, парків, скверів тощо. Іншими розповсюдженими діями за ст. 152 КУпАП є стихійне розклеювання рекламних об'яв, повідомлень у невідведених для цього місцях.

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини як у формі умислу, так і у формі необережності.

Суб'єктами правопорушення можуть бути як посадові особи, так і громадяни.

Частини 6 та 7 статті 152-1 КУпАП. Порушення правил паркування транспортних засобів

Паркування транспортного засобу на місцях, призначених для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, водієм, який не має документів про наявність у нього чи в одного з пасажирів інвалідності (крім явно виражених ознак інвалідності), -

тягне за собою накладення штрафу від шістдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Необлаштування на спеціально обладнаних чи відведених майданчиках для паркування транспортних засобів, у тому числі біля житлових будинків (крім індивідуальних житлових будинків) та інших будівель, на тротуарах (із числа місць для зупинки та стоянки транспортних засобів), місць, призначених для паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, чи облаштування таких місць без дотримання вимог щодо їх розміщення -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів господарювання, які утримують спеціально обладнані чи відведені майданчики для паркування транспортних засобів, від шістдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Місцями, призначеними для паркування (у тому числі безоплатного паркування) транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, на спеціально обладнаних чи відведених майданчиках для паркування транспортних засобів, у тому числі біля житлових будинків (крім індивідуальних житлових будинків) та інших будівель, на тротуарах (із числа місць для зупинки та стоянки транспортних засобів), вважаються місця, позначені відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою.

Стаття/ частина	Об'єктивна сторона (протиправне діяння)	Санкції (види стягнень)	Орган, що уповноважений розглядати справу (ст.ст.118-222 КУпАП)	Строки розгляду справи (ст.277 КУпАП)	Відповід альність неповно- літніх (ст.13 КУпАП)	Відповід альність військово службовц ів (ст.15 КУпАП)
Ч.6	Паркування транспортного засобу на місцях, призначених для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, водієм, який не має документів про наявність у нього чи в одного з пасажирів інвалідності (крім явно виражених ознак інвалідності)	Штраф від 60 до 100 н.м.д.г.	Національна поліція (ст. 222 КУпАП)	Протягом 15 діб	Заходи ст. 24-1 КУпАП	За дисциплінарним статутом
Ч.7	Необлаштування на спеціально обладнаних чи відведених майданчиках для паркування транспортних засобів, у тому числі біля житлових будинків (крім індивідуальних житлових будинків) та інших будівель, на тротуарах (із числа місць для зупинки та стоянки транспортних засобів), місць, призначених для паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, чи облаштування таких місць без дотримання вимог щодо їх розміщення	Штраф на посадових осіб суб'єктів господарювання, які утримують спеціально обладнані чи відведені майданчики для паркування транспортних засобів – від 60 до 100 н.м.д.г.	Національна поліція (ст. 222 КУпАП)	Протягом 15 діб	Не застосовується	Не застосовується

Організація та порядок паркування транспортних засобів на вулицях і дорогах населених пунктів регламентовано Правилами паркування, що затверджені постановою КМУ № 1342 від 03.12.2009. Зазначені правила повинні застосовувати не лише громадяни-користувачі, які розміщують транспортні засоби на майданчиках для паркування, а також суб'єкти господарювання, які утримують такі майданчики (балансоутримувачі).

Національна поліція здійснює контроль за виконанням Правил паркування в частині забезпечення безпеки дорожнього руху на майданчиках для паркування.

Контроль за станом благоустрою та утримання майданчиків для паркування (у тому числі щодо оплати послуг з користування майданчиками для платного паркування)

здійснюють уповноважені посадові особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради.

ВАЖЛИВО!!! Слід звернути увагу, що до повноважень поліцейського не входить контроль за оплатою водіями (користувачами) послуг з користування майданчиками для платного паркування, зазначене віднесено до компетенції органів місцевого самоврядування, а точніше – інспекторів з паркування.

Розміщення майданчиків для паркування за окремими адресами здійснюється у встановленому порядку органами місцевого самоврядування за погодженням з уповноваженим підрозділом Національної поліції.

Майданчики для паркування є об'єктами благоустрою і повинні відповідати нормам, нормативам, стандартам у сфері благоустрою населених пунктів.

Відповідно до положень Правил паркування, майданчики для паркування поділяються на відведені та спеціально обладнані.

Відведені майданчики для паркування - майданчики для паркування, розміщені в межах проїзної частини вулиці, дороги або тротуару та обладнані відповідно до вимог Правил паркування і Правил дорожнього руху.

Відведені майданчики для паркування позначаються дорожніми знаками та суцільною синьою (блакитною) смугою на проїзній частині і на бордюрі, який відокремлює проїзну частину від пішохідної.

До спеціально обладнаних майданчиків для паркування необхідно відносити майданчики для паркування, розміщені поза межами проїзної частини вулиці, дороги або тротуару та обладнані відповідно до Правил паркування і Правил дорожнього руху. Спеціально обладнані майданчики для паркування можуть бути наземними, підземними, багаторівневими та позначаються відповідними дорожніми знаками та розміткою.

Послуги з паркування можуть бути як платними, так й безоплатними відповідно до рішення органу місцевого самоврядування або суб'єкта господарювання, який здійснює обладнання і утримання майданчика для паркування.

Частина 6 ст. 152-1 КУпАП встановлює адміністративну відповідальність за паркування транспортних засобів на місцях, призначених для безоплатного паркування транспортних засобів, особами, які не мають відповідних пільг.

Особа (водій) зобов'язана поставити транспортний засіб на місце для паркування відповідно до дорожньої розмітки та дорожніх знаків, а також з дотриманням вимог Правил паркування та Правил дорожнього руху.

На місцях для паркування транспортних засобів, що виділені та облаштовані в межах майданчиків, для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, не можуть бути розміщені інші транспортні засоби.

Так відповідно до ч. 6 ст. 30 ЗУ "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, у тому числі на транспортних засобах, що належать підприємствам, установам, організаціям, які здійснюють діяльність у сфері соціального захисту населення, та громадським організаціям осіб з інвалідністю, мають право на встановлення на транспортному засобі розпізнавального знака "Водій з інвалідністю" та під час перевезення осіб з інвалідністю користуються всіма перевагами, що надаються водіям з інвалідністю.

Водії, які керують транспортними засобами, на яких встановлений розпізнавальний знак "Водій з інвалідністю", повинні мати при собі документи, що підтверджують інвалідність водія або одного з пасажирів.

ВАЖЛИВО!!! Необхідно пам'ятати, що фіксація правопорушень за ч. 6 ст. 152-1 КУпАП може відбуватись за допомогою режиму фотозйомки (відеозапису), що передбачає притягнення до адміністративної відповідальності не лише власника ТЗ, а й іншу відповідальну особу (ст. 14-2 КУпАП).

Частина 7 ст. 152-1 КУпАП встановлює відповідальність за порушення посадовими особами суб'єктів господарювання, які утримують майданчики для паркування транспортних засобів, визначених Правилами паркування транспортних засобів вимог щодо розміщення та функціонування майданчиків для паркування.

Відповідно до ч. 6 ст. 30 Закону України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" власники спеціально обладнаних чи відведених майданчиків для паркування забезпечують виділення та облаштування в межах майданчиків місць для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю (в обсязі 10 відсотків загальної кількості, але не менш як одне місце). Зазначені місця повинні бути стандартного розміру та позначені дорожніми знаками та розміткою для паркування транспортних засобів (горизонтальна розмітка 1.30). Відстань від в'їзду на майданчик для платного паркування до найближчого такого місця не повинна перевищувати 50 метрів.

Якщо власники спеціально обладнаних чи відведених майданчиків для паркування не забезпечили виділення та облаштування місць, призначених для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, такими місцями на відповідних майданчиках вважаються місця, на яких розміщені транспортні засоби, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю.

Місця для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, також виділяються на спеціально обладнаних чи відведених майданчиках, у тому числі біля житлових будинків (крім індивідуальних житлових будинків) та інших будівель, їх власниками/співвласниками (управителями) або орендарями, на проїзних частинах автомобільних доріг і тротуарах (із числа місць для зупинки та стоянки транспортних засобів) - органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (суб'єктами господарювання, якщо їм у встановленому порядку передано відповідні частини доріг і тротуарів для ведення господарської діяльності) з позначенням таких місць відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою.

Місця для транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, визначені на спеціально обладнаних чи відведених майданчиках біля будівель і будинків, мають бути розміщені максимально близько до входу до таких будівель і будинків, а на окремих спеціально обладнаних чи відведених майданчиках - максимально близько до в'їзду на такі майданчики.

На всіх автостоянках незалежно від форми власності, які є суб'єктами господарської діяльності чи належать цим суб'єктам, на яких надаються послуги із зберігання транспортних засобів, що належать громадянам (крім автостоянок - гаражних кооперативів), і охороняються, облаштовуються місця для безоплатного зберігання (за рахунок коштів місцевих бюджетів) транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю. Кількість місць на автостоянці для безоплатного зберігання транспортних засобів встановлюється за поданням відповідного органу місцевого самоврядування відповідно до потреби з позначенням цих місць дорожніми знаками та відповідною розміткою.

Об'єктом цього правопорушення є суспільні відносини у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху (ч. 6 ст. 152-1 КУпАП), а також суспільні відносини у сфері громадського благоустрою (ч. 7 ст. 152-1 КУпАП).

ВАЖЛИВО!!! Зверніть увагу, що відповідно до положень Наказу МВС 1395 при вчиненні правопорушень за частинами 6 та 7 ст. 152-1 КУпАП, протокол про адміністративне правопорушення не складається, поліцейським, на місці вчинення правопорушення, виноситься постанова (скорочене провадження).

Об'єктивна сторона правопорушення, полягає у порушенні Правил паркування та правил дорожнього руху, а саме у паркуванні транспортних засобів на місцях, призначених для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, водієм, який не має документів про наявність у нього чи в одного з пасажирів інвалідності (крім явно виражених ознак інвалідності) (ч. 6 ст. 152-1 КУпАП).

Необлаштування на спеціально обладнаних чи відведених майданчиках для паркування транспортних засобів, у тому числі біля житлових будинків (крім індивідуальних житлових будинків) та інших будівель, на тротуарах (із числа місць для зупинки та стоянки транспортних засобів), місць, призначених для паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, чи облаштування таких місць без дотримання вимог щодо їх розміщення, становить об'єктивну сторону проступку за ч. 7 ст. 152-1 КУпАП.

ВАЖЛИВО!!! Необхідно пам'ятати, що протиправне розміщення ТЗ на місцях, призначених для зупинки, стоянки, безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю є безальтернативною підставою для застосування тимчасового затримання ТЗ шляхом блокування або його доставлення для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку, в тому числі за допомогою спеціального автомобіля – евакуатора (ст. 265-2 КУпАП).

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини як у формі умислу, так і у формі необережності.

Суб'єктами правопорушення можуть бути як громадяни (ч. 6 ст. 152-1 КУпАП) так й посадові особи суб'єктів господарювання, які утримують майданчики для паркування транспортних засобів (ч. 7 ст. 152-1 КУпАП).

Стаття 154 КУпАП. Порушення правил тримання собак і котів

Тримання собак і котів у місцях, де це заборонено відповідними правилами, чи понад установлену кількість, чи незареєстрованих собак, або приведення в громадські місця, або вигулювання собак без поводків і намордників (крім собак, у реєстраційних свідоцтвах на яких зроблено спеціальну відмітку) чи в невідведених для цього місцях -

тягне за собою попередження або накладення штрафу на громадян від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і попередження або накладення штрафу на посадових осіб - від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, що спричинили заподіяння шкоди здоров'ю людей або їх майну, а так само повторне протягом року вчинення порушення з числа передбачених частиною першою цієї статті -

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією тварин і на посадових осіб - від чотирьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття/ частина	Об'єктивна сторона (протиправне діяння)	Санкції (види стягнень)	Орган, що уповноважений розглядати справу (ст.ст.118-222 КУпАП)	Строки розгляду справи (ст.277 КУпАП)	Відповід альність неповно- літніх (ст.13 КУпАП)	Відповід альність військово службовц ів (ст.15 КУпАП)
Ч.1	Тримання собак і котів у місцях, де це заборонено відповідними правилами, чи понад установлену кількість, чи незареєстрованих собак, або приведення в громадські місця, або вигулювання собак без поводків і намордників (крім собак, у реєстраційних свідоцтвах на яких зроблено спеціальну відмітку) чи в невідведених для цього місцях	Попередження або штраф на громадян від 1 до 3 н.м.д.г. Попередження або штраф на посадових осіб - від 3 до 5 н.м.д.г.	Адміністративні комісії (ст. 218 КУпАП)	Протягом 15 діб	Заходи ст. 24-1 КУпАП	За дисциплінарним статутом
Ч.2	Ті самі дії, що спричинили заподіяння шкоди здоров'ю людей або їх майну, а так само повторне протягом року вчинення порушення з числа передбачених частиною першою цієї статті	Штраф на громадян від 3 до 5 н.м.д.г. з конфіскацією тварин Штраф на посадових осіб - від 4 до 7 н.м.д.г.	Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді) (ст. 221 КУпАП)			

Для кваліфікації адміністративного правопорушення за ст.154 КУпАП **поліцейськими мають бути встановлені факти порушень правил утримання домашніх тварин, а також правил вихову собак і котів, що затверджуються рішеннями органів місцевого самоврядування** на підставі вимог Закону України "Про захист тварин від жорстокого поводження" від 21.02.2006 № 3447-IV.

Зокрема, ст. 7 Закону встановлює, що умови утримання тварин повинні відповідати їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям; задовольняти їх природні потреби в їжі, воді, сні, рухах, контактах із собі подібними, у природній активності та інші потреби.

Місце утримання тварин повинно бути оснащене таким чином, щоб забезпечити необхідні простір, температурно-вологісний режим, природне освітлення, вентиляцію та можливість контакту тварин із природним для них середовищем.

ВАЖЛИВО!!! Необхідно зауважити, що органи місцевого самоврядування наділені повноваженнями самостійно встановлювати Правила тримання тварин (здебільшого собак та котів) на території свого населеного пункту, тому згадані Правила можуть суттєво відрізнятись, у залежності від території.

Для кваліфікації адміністративних проступків, передбачених статтею 154 КУпАП поліцейський **повинен** орієнтуватись у наступній інформації і володіти знаннями щодо правил утримання тварин, прав та обов'язків їх власників:

- місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування затверджують **правила утримання тварин**;
- собаки та коти можуть належати на правах **власності юридичній або фізичній особі, яка досягла 16 років**;
- відповідальність за дії тварин несуть **їх власники**, особи, яким тварини належать на інших підставах, що не суперечать чинному законодавству, а також особи, які супроводжують тварину;
- власники собак, які проживають у багатоквартирних будинках, **повинні забезпечувати тишу – упереджувати гавкіт собак у період з 22-00 до 08-00 години**;
- **забороняється** утримувати собак та котів у місцях загального користування (коридорах, приміщеннях підвального типу, на сходах, горищах, тощо);
- **забороняється** утримувати собак незареєстрованими належним чином.

При утриманні собак і котів їх власникам необхідно:

- запобігати прояву небезпечних дій з боку тварин, які утримуються, по відношенню до людей, інших тварин або майна;
- забезпечити дотримання санітарно-гігієнічних норм та громадського порядку;
- упереджувати можливість безконтрольного виходу тварини поза межі місця її утримання.

Власник потенційно небезпечної собаки також зобов'язаний:

- підтвердити її адаптованість в умовах міста шляхом тестування за програмою "Собака-компаньйон";
- пройти процедуру обов'язкового страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам, згідно з вимогами чинного законодавства.

Власник собаки, що визнана небезпечною, також зобов'язаний:

- поставити її на особистий облік та пройти процедуру електронної ідентифікації (здебільшого відповідне комунальне підприємство місцевої ради);
- у встановлений термін підтвердити її адаптованість в умовах міста шляхом тестування за програмою "Собака-компаньйон";
- пройти процедуру страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам, згідно з вимогами чинного законодавства.

Реєстрація домашніх собак і котів проводиться з метою:

- єдиного обліку цих тварин у місті, у т. ч. для організації пошуку загублених тварин та повернення їх власникам;
- контролю за чисельністю безпритульних тварин;
- здійснення контролю за дотриманням ветеринарно-санітарних вимог;
- забезпечення епізоотичного благополуччя;
- вирішення проблемних питань і конфліктних ситуацій, пов'язаних з утриманням домашніх собак та котів.

ЦЕ СТОСУЄТЬСЯ ЛИШЕ М.КИЄВА –(РІШЕННЯ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ V сесія V скликання від 25 жовтня 2007 року N 1079/3912 Про врегулювання питань утримання та поведінки з собаками і котами в м. Києві)

Реєстрація проводиться одноразово і вважається дійсною протягом усього життя тварини, крім випадків втрати або пошкодження жетону.

Наприклад, реєстрація тварин в м. Київ:

- обов'язкову реєстрацію здійснює комунальне підприємство "Центр ідентифікації тварин" як уповноважений орган Київської міської державної адміністрації;
- власник собаки повинен зареєструвати тварину протягом 30 діб з моменту її відчуження іншою особою;
- присутність реєстрованої тварини при проведенні реєстрації є обов'язковою;
- центр зобов'язаний у 15-денний термін з моменту реєстрації або перереєстрації видати власнику зареєстрованої тварини реєстраційне посвідчення та номерний індивідуальний знак (жетон) тварини, друковане видання "Правила утримання домашніх собак та котів в м. Києві", а також ознайомити власника тварини з ветеринарно-санітарними вимогами щодо її утримання.

Увага! Забороняється супроводжувати тварин у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння.

Дозволяється виводити собак за межі квартири, території подвір'я, організацій, підприємств, тощо лише на повідку з прикріпленням до нашійника особистим номерним знаком, а потенційно небезпечних собак та собак, що визнані небезпечними, обов'язково на короткому не регульованому повідку (не більше 1,2 м) і в наморднику. А здійснювати вигул таких собак на спеціально відведених майданчиках для вигулу тварин дозволяється на регульованому повідку і в наморднику.

Особа, яка супроводжує тварину, зобов'язана забезпечити безпеку:

- супроводжуваної тварини;
- оточуючих людей і тварин, а також майна від заподіяння шкоди супроводжуваною твариною;
- дорожнього руху при проходженні з твариною біля транспортних шляхів і при їх переході шляхом безпосереднього контролю за її поведінкою.

Забороняється супровід потенційно небезпечних собак та собак, які визнані небезпечними, особам, яким не виповнилося 16 років, психічно хворим або фізично неспроможним керувати твариною.

При цьому Закон України "Про захист тварин від жорстокого поводження" встановлює, що супроводжувати домашню тварину може особа, яка досягла 14-річного віку. При супроводженні домашніх тварин не допускається залишати їх без нагляду. При цьому, особа, яка супроводжує тварину, зобов'язана забезпечити:

- безпеку оточуючих людей і тварин, а також майна від заподіяння шкоди супроводжуваною домашньою твариною;
- безпеку супроводжуваної домашньої тварини;
- безпеку дорожнього руху при проходженні з домашньою твариною біля транспортних шляхів і при їх переході шляхом безпосереднього контролю за її поведінкою.

Важливо! Не дозволяється приводити тварин (крім собак-поводирів) у приміщення магазинів і кафе (крім спеціалізованих закладів для тварин), об'єктів громадського харчування, установ охорони здоров'я, освіти та культури, на територію дитячих та спортивних майданчиків.

Транспортування тварин у наземному громадському транспорті дозволяється:

- при відсутності знаку заборони при вході;
- на задній площадці транспортного засобу;
- при наявності індивідуального номерного знака і свідоцтва про реєстрацію тварини;

- для собак середніх та крупних порід – на короткому повідку та у наморднику, для собак дрібних порід та котів – у спеціальних контейнерах, що забезпечують надійну ізоляцію тварини, а також безпечні для її здоров'я;
- за умов дотримання громадського порядку та чистоти в місцях загального користування і гарантії безпеки інших осіб чи тварин.

Об'єктом правопорушення за ст. 154 КУпАП є *суспільні відносини у сфері забезпечення санітарно-епідеміологічної безпеки, житлових прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою (родовий), що виникають у зв'язку з утриманням тварин та поведженням із ними фізичних та юридичних осіб (безпосередній).*

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини як у формі прямого або непрямого умислу.

Суб'єктами правопорушення можуть бути як посадові особи, так і громадяни.

Відповідно до ст. 32 Закону України "Про захист тварин від жорстокого поводження", поліцейські здійснюють нагляд за дотриманням порядку виходу домашніх тварин (собак) у громадських місцях та вживають відповідних заходів у разі порушення законодавства про порядок поводження й утримання домашніх тварин.

За ч. 1 ст. 154 КУпАП поліцейськими складається протокол про адміністративне правопорушення, який разом із поясненнями правопорушника, свідків та іншими матеріалами адміністративної справи (*договору на їх утримання тварин, погодженням з відповідною ветеринарною установою, документом про реєстрацію тощо*) надсилаються супровідним листом до виконавчих органів міських, сільських, селищних рад для розгляду та прийняття відповідного рішення адміністративною комісією.

Порушення правил тримання собак і котів, **що спричинили заподіяння шкоди здоров'ю людей або їх майну, а так само повторне протягом року вчинення порушення з числа передбачених частиною першою цієї статті** - тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією тварин і на посадових осіб - від чотирьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Санкція ч. 2 ст. 152 КУпАП окрім штрафу, передбачає обов'язкову конфіскацію тварини.

Відлов та вилучення (знищення) собак, котів та інших тварин проводиться визначеним спеціалізованим підприємством визначеним органом виконавчої влади чи місцевого самоврядування.

Відлов та вилучення собак, котів та інших тварин окремими громадянами забороняється, крім випадків, коли ці тварини явно загрожують здоров'ю та життю людей.

Вилученню у власників підлягають собаки, коти та інші тварини у випадках, якщо на це є відповідні рішення суду, органів санітарно-епідеміологічного чи ветеринарного нагляду, а також тварини, що вдруге покусали людей, внаслідок порушення власником Правил тримання тварин. Відлов та вилучення собак, котів повинен проводитися гуманними методами, за відсутності сторонніх осіб, особливо дітей.

За ч. 2 ст. 154 КУпАП до матеріалів справи додається пояснення або/чи заява жертви про шкоду, завдану здоров'ю людей або їх майну. Матеріали направляються в суд (ст. 221 КУпАП). Питання відшкодування завданих збитків може вирішуватись судом одночасно при розгляді справи про адміністративне правопорушення (ст. 40 КУпАП) або після прийняття рішення по матеріалам адміністративної справи в межах цивільного провадження.

ВАЖЛИВО!!! Необхідно зауважити, що при складанні протоколу про адміністративне правопорушення за ч. 2 ст. 154 КУпАП (у випадку повторності вчинення правопорушення протягом року) до матеріалів справи, обов'язково, необхідно долучати копію постанови адміністративної комісії про притягнення особи до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 154 КУпАП (підтвердження повторності вчинення правопорушення).

Справи про адміністративне правопорушення за статтею 154 КУпАП розглядаються у п'ятнадцятиденний строк.

Увага! Для відбиття нападу та знешкодження тварини, яка загрожує життю і здоров'ю людей чи поліцейського, Законом України "Про Національну поліцію" допускається застосування:

- електрошочкових пристроїв контактної та контактнo-дистанційної дії (підпункт б п. 6 ст. 45 ЗУ "Про Національну поліцію");
- пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії (підпункт е п. 10 ст. 45 ЗУ "Про Національну поліцію");
- табельної вогнепальної зброї (п. 13 ст. 46 ЗУ "Про Національну поліцію").

У разі застосування спеціального засобу або табельної вогнепальної зброї поліцейський зобов'язаний у письмовій формі рапортом повідомити керівника підрозділу про факт, обставини, вид спеціального заходу та наслідки його застосування.

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ЗА ДАНИМИ АДМІНІСТРАТИВНИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ

Дії поліцейського на місці вчинення правопорушення:

1. Виявляється та встановлюється факт адміністративного правопорушення.
2. При наявності потерпілих, надати їм домедичну допомогу та за необхідності викликати швидку медичну допомогу.
3. Відбирається пояснення у правопорушника та свідків правопорушення.
4. Складається протокол про адміністративне правопорушення.
5. При складанні процесуальних документів правопорушнику роз'яснюються його права, передбачені ст. 268 КУпАП та зміст ст.ст. 55, 56, 59, 63 Конституції України.